

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Doorontwikkeling Centrum Jeugd en Gezin	
Aanleiding	: Een evaluatie van jeugdbeleid en het functioneren van het CJG	
Datum	: 20 maart 2012	
Doel	: Het ter kennisname verstrekken van informatie	
Portefeuillehouder	: Ad Cardon (078) 770 6002	ad.cardon@alblasserdam.nl
Primaathouder	: Ben Kraal (078) 770 6098	b.kraal@alblasserdam.nl

Te verstrekken informatie

In december 2010 nam het college een besluit over de opdracht voor de projectleider van het Centrum voor Jeugd en Gezin. In de bijlage wordt die opdracht geëvalueerd en wordt tevens ingegaan op de nabije toekomst van het CJG en de transitie jeugdzorg.

In het bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten "Samen aan de slag" van 4 juni 2007 is afgesproken dat er in 2011 een landelijk dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin is gerealiseerd. Gemeenten spelen hierbij een centrale rol. De regierol van gemeenten ten aanzien van de lokale jeugdketen kent, volgens het voormalig ministerie van jeugd en gezin, een onderscheid in twee aspecten:

- het tot stand brengen van 'één gezin, één plan' (zorgcoördinatie) ;
- het realiseren van sluitende afspraken tussen partijen uit de jeugdketen.

In de bijlage vind u een evaluatie van de opdracht aan de projectleider CJG en een overzicht van de ontwikkelingen rondom het CJG en de transitie jeugdzorg. Een deel van de opdracht aan de projectleider was gebaseerd op een aangekondigde wetswijziging. Deze wetswijziging is uiteindelijk niet door gegaan. Om deze reden is er dus niet gewerkt aan het deze gedeelten van de opdracht. In plaats daarvan is er regionaal gewerkt aan de eerste verkenningen van de transitie jeugdzorg en het opstellen van de bestuursopdracht transitie Jeugdzorg in Zuid Holland Zuid.

Uitvoering (inclusief planning)

Afdeling RMO

Overzicht stand van zaken Centrum jeugd en gezin Alblasserdam en evaluatie projectleider Centrum voor Jeugd en Gezin Alblasserdam

In het bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten “Samen aan de slag” van 4 juni 2007 is afgesproken dat er in 2011 een landelijk dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin is gerealiseerd. Gemeenten spelen hierbij een centrale rol. De regierol van gemeenten ten aanzien van de lokale jeugdketen kent, volgens het voormalig ministerie van jeugd en gezin, een onderscheid in twee aspecten:

- het tot stand brengen van 'één gezin, één plan' (zorgcoördinatie) ;
- het realiseren van sluitende afspraken tussen partijen uit de jeugdketen.

Wat is een Centrum voor Jeugd en Gezin?

Het CJG is een samenwerkingsverband van hulporganisaties op het gebied van jeugd en opvoeden. De belangrijkste taken zijn het coördineren van hulp, het geven van informatie en advies en het zo nodig doorverwijzen. Iedereen met vragen over voeding, opgroeien, verlegenheid, agressieve of drukke kinderen, seksualiteit, zwangerschap, puberteit etc. kan bij het CJG terecht. Ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals kunnen bij de centra terecht met hun vragen over opvoeden en opgroeien.

Het CJG is een herkenbaar inlooppunt in de buurt. De basisfuncties van het CJG zijn:

- een inloop bieden voor vragen van ouders en jongeren over opvoeden en opgroeien;
- laagdrempelig advies en ondersteuning geven, zodat de gezinnen zichzelf kunnen redden;
- jeugdigen en gezinnen met risico's en problemen in beeld brengen;
- op tijd hulp bieden aan gezinnen om het ontstaan (of het uit de hand lopen) van problemen te voorkomen;
- de zorg aan een gezin coördineren volgens het principe 'één gezin, één plan': als meer leden van één gezin hulp (nodig) hebben, moet de zorg op elkaar afgestemd zijn.

Bij zwaardere problemen of een meer ingewikkelde hulpvraag coördineren de centra: ze nemen contact op met de jeugdgezondheidszorg of de jeugdzorg.

Waarom hebben wij een Centrum voor Jeugd en Gezin?

Gemeenten hebben op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Wet op de jeugdzorg een aantal taken op het gebied van het preventieve jeugdbeleid. Met het CJG zorgen we voor de uitvoering van de volgende taken:

1. informatie en advies geven
2. signaleren van problemen
3. toeleiden naar hulpaanbod
4. licht pedagogische hulp
5. zorgcoördinatie

Ongeveer 15% van de Alblasserdamse jeugd heeft op enige wijze moeite met opgroeien (en/of hun ouders met opvoeden). **Het Alblasserdamse jeugdbeleid wil aan de voorkant deze problemen aanpakken** zodat jeugdigen en hun ouders/opvoeders niet nog verder in de problemen komen.

Hoe ziet het Centrum voor Jeugd en Gezin in Alblasserdam er uit?

Het CJG is gehuisvest in de Alblashof. Volgens de systeemeisen van het ministerie moeten in een CJG tenminste zijn vertegenwoordigd de jeugdgezondheidszorg (in ons geval Rivas 0-4 en de GGD 5-19 en vanaf 1 april 2012 is dat het consortium Rivas/Careijn). Daarnaast moet er een schakel zijn met het onderwijs. In ons geval door het Zorg Advies Team (ZAT) en de Zorgteams die we op alle scholen hebben opgericht. Ook moet er een schakel met Bureau jeugdzorg zijn. De keuze voor de verloskundigenpraktijk is ingegeven doordat de minister het leeftijdsbereik van een CJG op – 9 maanden tot 23 jaar heeft vastgesteld. Hieruit vloeit ook de keuze voor het Algemeen Maatschappelijk werk en de Gespecialiseerde verzorging voort.

De volgende partijen zijn, in de loop van de tijd, in het CJG in de Alblashof gaan samenwerken:

- Verloskundigenpraktijk Vita Novus
- Consultatiebureau Rivas
- Jeugdgezondheidszorg GGD
- Jeugd en schoolmaatschappelijk werk Rivas
- Maatschappelijk werk Rivas
- Gespecialiseerde verzorging Rivas
- Logopedische DienstKring Sliedrecht
- Logopediepraktijk Alblasserdam
- Agathos thuiszorg
- RST Zorgverleners
- Ds. G. H. Kerstencentrum
- Samenwerkingsverband primair onderwijs Zuid Holland Zuid

Hiermee is het CJG in Alblasserdam een uitgebreide netwerkorganisatie geworden,

Niet gehuisvest in de Alblashof maar wel onderdeel van de netwerkorganisatie CJG zijn het onderwijs en het jongerenwerk.

Nu de Alblashof verkocht lijkt te gaan worden is er wel enige zorg op zijn plaats over de locatie van het CJG. Mocht Rivas er toe besluiten de nu gebruikte ruimten een andere bestemming te geven dan is het zo goed als zeker dat het CJG elders gehuisvest zal gaan worden. Gelet op de zeer beperkte ruimtelijke mogelijkheden in het centrum van Alblasserdam lijkt het wenselijk deze zaak vooraf aan de verkoop met Rivas te bespreken en vast te leggen. Daarbij is het uitgangspunt dat het CJG ongedeeld en centraal in Alblasserdam wordt gehuisvest. Dit uitgangspunt wordt inmiddels meegenomen in de onderhandelingen.

Visie op ons CJG en de nabije toekomst.

In de komende maanden zal er met de regio ZHZ worden samengewerkt om een gezamenlijke visie op de jeugdzorg en de rol van het CJG hierin te ontwikkelen. Op basis van deze gezamenlijke visie kan ook gekeken worden waar samenwerking gewenst dan wel noodzakelijk is. Deze regiovisie zal gebaseerd zijn op de visie van de 32 grootste gemeenten in Nederland (G32).

Deze visie laat zich als volgt samenvatten voor de gemeenten.

- Jongeren moeten naar vermogen kunnen participeren in de maatschappij.
- Plicht voor ouders om goed op te voeden, voor professionals om die opvoeding te ondersteunen, voor gemeenten om de benodigde zorg te leveren en voor het rijk om kaders te stellen met ruimte.
- Een sterke opvoedcontext waarbinnen jeugdigen en gezinnen worden geholpen waar dat kan.
- Goed toegeruste professionals met voldoende handelingsruimte
- Vindplaats- en contextgerichte inzet van hulp en ondersteuning.
- Samenhangend aanbod van hulp uit alle domeinen
- Voldoende en lokaal snel beschikbare opvang in crisissituaties
- Verantwoordelijkheden en budgetten worden zo lokaal mogelijk belegd

Wat vraagt dit van gemeenten?

- het ontwikkelen van een methodiek voor een adequate inschatting **‘aan de voorkant’**;
- (door)ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin;
- verbinden van visie met beleid en praktijk: focus op **het versterken van de ondersteuning in ‘het dagelijkse leven’**;
- verbinden van de transitie van de jeugdzorg, het preventief jeugdbeleid, de invoering van Passend onderwijs en de toeleiding naar de arbeidsmarkt;
- verminderen van het aantal sturende en regisserende actoren (lokale regie op de jeugdketen);
- jeugdzorg beleidsmatig en in de uitvoering integreren in het bredere gemeentelijk takenpakket (welzijn, onderwijs, WMO, AWBZ, schuldhulpverlening, reïntegratie/arbeidstoeleiding, veiligheid);
- heldere afspraken met alle samenwerkingspartners over financiering en verantwoording;
- een adequate afweging van wat lokaal wel en niet kan worden geboden aan zorg voor de jeugd;
- (bovenlokale) samenwerkingsafspraken met zorgaanbieders over de benodigde inzet van zorg;
- een methodiek om proces, resultaten en effecten in beeld te brengen en te beoordelen of de beoogde doelstelling wordt bereikt.

Juist doordat het werkgebied enorm in ontwikkeling is zullen er nog aanvullende adviezen komen over de toekomst van het CJG en de ontwikkeling van het jeugdbeleid in Alblasserdam.

Wat willen we bereiken (doelstelling)?

Belangrijke doelen van het CJG zijn:

- het verbeteren van de samenwerking tussen hulporganisaties
- * het toegankelijk(er) maken van de hulpverlening;
- het vroegtijdig(er) signaleren van en ingrijpen bij problemen;

Wat gaan we ervoor doen?

In de afgelopen jaren is veel gebeurd.

De volgende concrete acties zijn in **2009** uitgevoerd (tussen haakjes bijzondere resultaten)

- Het aanpassen van het zorgloket in de Alblashof
- Het starten van een opvoedspreekuur door Rivas
- Het laten bouwen en operationeel houden van de CJG-internetsite Alblasserdam (inmiddels gemiddeld 375 bezoekers per maand op www.cjgalblasserdam.nl)
- Het organiseren van de telefonische bereikbaarheid van het CJG
- Het in voorkomende gevallen inschakelen van expertise, die de deelnemende partijen niet of onvoldoende kunnen bieden.
- Het nog in 2009 in standhouden van het programma Stevig Ouderschap (in 2010 gestopt)
- Het uitvoeren van de pilot borstvoedingscafé (eenmalig, daarna integraal aanbod Rivas)

In **2010** zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Het starten van een publiciteitscampagne (o.a. CJG krant huis-aan-huis verspreid, posters in het dorp)
- Het inrichten en gezamenlijk met scholen financieren van Zorgteams in alle scholen (evaluatie laat weinig problemen zien, zie ook de bijlage)
- Het starten van een cursus Kindermishandeling voor professionals in Alblasserdam
- Het financieren van een pilot cursus Peuter in Zicht (in 2011 herhaald)
- Het financieren van een pilot reformatorisch maatschappelijk werk
- Een projectleider aan stellen

In **2011** zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Het vervolg van de publiciteitscampagne (o.a. internetadvertenties, posters in het dorp)
- Het starten van een pilot reformatorische kraamzorg
- Het starten van een pilot reformatorische psychosociale gezinsbegeleiding
- Het starten van een pilot post natale zorg
- Het analyseren van de routes die Alblasserdamse jongeren richting de geïndiceerde jeugdzorg gebruikten.

Voor **2012** staan nog op stapel:

- Het verbinden van Yulius (GGZ) en Boumanhuis (verslavingszorg) aan de back office van het CJG.
- Het doen van een Klant tevredenheid onderzoek voor de website.
- Volgen van de ontwikkelingen met betrekking tot de transitie jeugdzorg
- Onderzoek naar een casusregie volgsysteem dat betaalbaar en toepasbaar voor Alblasserdam is. Met een dergelijk computer systeem is snel inzichtelijk wie wat voor soort hulp krijgt en wat de status en voortgang van de hulp is. Hiermee kan snel belangrijke managementinformatie worden opgevraagd.

Hoe bezoeken mensen het CJG?

Vragen komen op verschillende manieren binnen bij het CJG. Hierbij een klein overzicht daarvan.

Er zijn dit jaar tot nu toe 165 cliëntcontacten geweest van de opvoedvoorlichter met ouders. Dit kunnen zowel telefonische consulten, huisbezoeken als bezoek via het inloopsprek uur zijn. Contacten met het CJG verlopen doorgaans via telefonisch contact en dan wordt de vraag of telefonisch afgehandeld of er is een afspraak gemaakt bij de ouder thuis of op kantoor.

De meest gestelde vragen betreffen: slapen, druk gedrag, regels en grenzen, zindelijkheid, eten, niet luisteren, hoogbegaafdheid, pubergedrag, spijbelen, driftbuien, bedplassen/ zindelijkheid, eten, gillen, agressief gedrag, jonge kinderen die kenmerken laten zien in het autistisch spectrum, begeleiding in het zetten van de stap naar verdere hulp, angst. Opvallend is het groot aantal vragen rondom slapen aan de opvoedvoorlichtster.

Voorbeelden van de vragen die binnenkomen bij de jeugdgezondheidszorg zijn:

- Mag ik een VVE-indicatie (vroeg en voorschoolse educatie waardoor peuteropvang goedkoper wordt)?
- Mijn kind speelt niet met speelgoed? Is dat normaal?
- Wat voor speen moet ik gebruiken, welke stand 1,2,3?
- Moet mijn kind een mutsje op?
- Mijn kind heeft koorts, wat moet ik doen?
- Mijn kind heeft vlekjes, heeft het een kinderziekte?
- Mijn kind speelt maar 3 minuten?

De top 3-vragen bij de jeugdgezondheidszorg zijn te categoriseren onder:

1. voedingsvragen
2. mensen die vragen om een VVE- indicatie.
3. zindelijkheidsvragen

Bij het maatschappelijk werk komen veel vragen rondom groepstrainingen binnen, met name Sociale Vaardigheidstrainingen en ouders, die bellen over problemen met pubers en problematiek rond echtscheiding. Bij het maatschappelijk werk zijn voor 2011 45 trajecten School maatschappelijk werk en 30 trajecten jeugd maatschappelijk werk ingekocht. Daarnaast nog een aantal Reset trajecten (Reset is intensieve thuisbegeleiding aan gezinnen met jonge kinderen). De verwachting is dat al deze trajecten zullen worden opgemaakt in 2011. De verwachting is ook dat er geen wachtlijsten zullen ontstaan.

De website www.cjgalblasserdam.nl loopt heel goed. Gemiddeld komen per maand rond de 375 unieke bezoekers op zoek naar informatie over opvoeden en opgroeien.

Via de website loopt het aantal vragen dat via de ingebouwde email wordt verzonden niet storm, er komt maar heel af en toe een vraag binnen. De verwachting is dat de site voldoende informatie biedt dan wel dat mensen gaan bellen met het CJG.

Evaluatie projectleider Centrum voor Jeugd en Gezin Alblasserdam

Op 14 december 2010 heeft de projectleider CJG de volgende opdracht meegekregen:

Opdracht Wettelijk	Planning gereed
_ Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg heeft een centrale functie in het CJG.	Ja
_ 5 WMO-functies hebben een centrale rol in het CJG (informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg).	Ja
_ Er vindt vanuit het CJG afstemming plaats met Bureau Jeugdzorg en het onderwijs (m.n. via de zorg- en adviesteams).	Ja
_ Er is een fysiek inlooppunt in de gemeente.	Ja
Visie van het CJG	N.v.t. *
_ Staat op schrift en maakt duidelijk wat met het CJG wordt beoogd.	Ja
_ Geeft de meerwaarde/belofte van het CJG aan, bijvoorbeeld door aan te sluiten op (wijk)analyses of te kiezen voor extra preventieve activiteiten.	JA
_ Wordt (uit)gedragen door (gemeente)bestuur, management, medewerkers.	N.v.t.
_ Via regelmatige evaluatie wordt bekeken of er nog gewerkt wordt in overeenstemming met de visie.	Ja
Doelstelling van het CJG	Ja
_ Voldoende laagdrempelige opvoed- en opgroeiondersteuning voor ouders, jongeren en kinderen.	Ja
_ Goede toegang tot informatie en contact met het CJG via een online CJG.	Ja
_ Een vraaggestuurd aanbod, dat samenhangend, transparant en herkenbaar is.	N.v.t. *
_ Kind en ouders staan centraal; gezinsnetwerk wordt zo veel mogelijk ingezet	Ja
_ Risicogroepen worden tijdig bereikt.	Ja
Gemaakte afspraken	Ja
_ Samenwerking en taakverdeling tussen de instellingen voor ondersteuning van jeugdigen en gezinnen vastleggen in contracten	Ja
_ Gebruik van de Verwijsindex Risicjongeren.	
_ Gebruik van het Digitaal Dossier	
Jeugdgezondheidszorg	
_ Deelname aan casusoverleggen, o.a. ZAT/zorgteams	Geheel 2011
_ Oplossing voor knelpunten in de coördinatie van zorg (1 gezin, 1 plan; escalatiemodel).	Doorgaand
_ Zichtbaar maken van het CJG bij potentiële cliënten en de professionals van partnerinstellingen.	Doorgaand
	Doorgaand

Opdracht Wenselijk Transitie jeugdzorg _ neemt deel aan (regionale) projectgroep _ bereidt de transitie voor Alblasterdam voor Dagelijkse gang van zaken CJG _ Voert regelmatig overleg met betrokkenen _ Zorgt voor publiciteit rondom het CJG _ Is verantwoordelijk voor deskundigheidsbevordering deelnemers Onderzoek naar kindstromen jeugdzorg _ In kaart brengen kindstromen jeugdzorg	November 2011
--	---------------

* Deze opdracht anticipeerde op een aangekondigde wetswijziging. Daar waar er gesproken wordt over gereed in november 2011 ging het om het vastleggen van de visie van het CJG, het maken van samenwerkingsafspraken en het borgen van werkwijzen. Deze wetswijziging is er niet van gekomen. Op 8 december 2011 heeft de staatssecretaris besloten deze wetswijziging in te trekken.

Om deze reden is er dus niet gewerkt aan het deze gedeelten van de opdracht. In plaats daarvan is er regionaal gewerkt aan de eerste verkenningen van de transitie jeugdzorg en het samen met de regio opstellen van de bestuursopdracht transitie Jeugdzorg in Zuid Holland Zuid.

De kindstromen zijn in beeld gebracht. Uit rapportages vanuit Bureau Jeugdzorg kon niet opgemaakt worden hoe, een deel van, de kinderen bij de jeugdzorg terecht kwamen. Dit is door de directeur van Bureau Jeugdzorg toegelicht in een gesprek met de wethouder. Het ging hierbij voornamelijk om ouders die een indicatie nodig hadden voor bijvoorbeeld speciaal onderwijs en zich direct bij Bureau Jeugdzorg meldden.

De overige opdrachten zijn te beschouwen als 'going concern' en lopen naar tevredenheid.

Financiële aspecten

Ten aanzien van de financiën zullen de ontwikkelingen rondom het CJG mee genomen worden in de besprekingen van de Perspectiefnota 2013 aan de gemeenteraad.

Juridische aspecten

Geen

Communicatie en inspraak

Communicatie, voor zover relevant voor ouders en jongeren, verloopt via het Centrum voor jeugd en gezin op de gebruikelijke wijze.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester